

इदन्तु वचनं पार्थ शृणुष्व गदतो मम । भ्रातृभिः सह कौन्तेय यत्त्वं वक्ष्यामि कौरव ।
 ब्रह्म चत्वेण संसृष्टं चत्तञ्च ब्रह्मणा सह । उदीर्षे दहतः शत्रून् वनानोवाग्निमारुतौ ।
 नाब्राह्मणस्तात चिरं बुभूषेदिच्छन्निमं लोकममुञ्च जेतुं । विनीतधर्मार्थमपेतमोहं लब्ध्वा दिजं नुदति नृपः सपत्नान् ।
 चरन्त्रैः श्रेयसं धर्मं प्रजापालनकारितं । नाध्यगच्छदलिर्लोके तीर्थमन्यत्र वै दिजात् । १७१
 अनूनमासीदसुरस्य कामैर्वैरोचने श्रीरपि चाक्षयाऽसीत् । लब्ध्वा महीं ब्राह्मणसंप्रयोगात्तेष्वाचरन् दुष्टमथो व्यनश्यत् ।
 नाब्राह्मणं भूमिरियं सभृतिर्वर्षं द्वितीयं भजते चिराय । समुदने निर्ममते तु तस्मै यं ब्राह्मणः शास्ति नयैर्विनीतं ।
 कुञ्जरस्येव संग्रामे परिगृह्याङ्कुशग्रहं । ब्राह्मणैर्विप्रहीनस्य चत्तस्य क्षीयते बलं ।
 ब्राह्मण्याऽनुपमा दृष्टिः चाक्षमप्रतिमं बलं । तौ यदा चरतः सार्द्धं तदा लोकः प्रसीदति ।
 यथा हि सुमहानग्निः कलं दहति सानिलः । तथा दहति राजन्यो ब्राह्मणेन समं रिपुं । १७२
 ब्राह्मणेष्वेव मेधावी बुद्धिपर्येषणश्चरेत् । अलब्धस्य च लाभाय लब्धस्य परिवृद्धये ।
 अलब्धलाभाय च लब्धवृद्धये यथार्हतोर्थप्रतिपादनाय । यशस्विनं वेदविदं विपश्चितं वज्रश्रुतं ब्राह्मणमेव वासय ।
 ब्राह्मणेषूत्तमा वृत्तिस्तुव नित्यं युधिष्ठिर । तेन ते सर्वलोकेषु दीप्यते प्रथितं यशः ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततस्ते ब्राह्मणाः सर्वे वकं दाल्भ्यमपूजयन् । युधिष्ठिरे स्तूयमाने भूयः सुमनसोऽभवन् ।
 द्वैपायनो नारदश्च जामदग्न्यः पृथुश्रवाः । इन्द्रद्युम्नो भालुकिश्च कृतचेताः सहस्रपात् । १७३
 कर्णश्रवाश्च मुञ्जश्च लवणाश्रश्च काश्यपः । हारीतः स्थूलकर्णश्च अग्निवेश्योऽथ शैब्यकः ।
 कृतवाक्च सुवाक्चैव वृहदश्वो विभावसुः । ऊर्ध्वरेता वृषामित्रः सुहोत्रो होत्रवाहनः ।
 एते चान्ये च बहवो ब्राह्मणाः संश्रितव्रताः । अजातशत्रुमानर्चुः पुरन्दरमिवर्षयः ।
 इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि अर्जुनाभिगमनपर्वणि दैतवनप्रवेशे षड्विंशोऽध्यायः ॥ २६ ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो वनगताः पार्थाः सायान्ते सह कृष्णया । उपविष्टाः कथाश्चक्रुर्दुःखशोकपरायणाः ।
 प्रिया च दर्शनीया च पण्डिता च पतिव्रता । अथ कृष्णा धर्मराजमिदं वचनमब्रवीत् । १७४
 ॥ द्रौपद्युवाच ॥ न नूनं तस्य पापस्य दुःखमस्मासु किञ्चन । विद्यते धार्तराष्ट्रस्य नृशंसस्य दुरात्मनः ।
 यस्त्वा राजन् मया सार्द्धमजिनैः प्रतिवासितं । वनं प्रस्थाप्य दृष्टात्मा नान्वतथ्यत दुर्मतिः ।
 आयसं हृदयं नूनं तस्य दुष्कृतकर्मणः । यस्त्वा धर्मपरं ज्येष्ठं रुचाण्यश्रावयत्तदा ।
 सुखोचितमदुःखार्हं दुरात्मा समुद्भूतः । ईदृशं दुःखमानीय मोदते पापपूरुषः ।
 चतुर्लामेव पापानामसं न पतितं तदा । त्वयि भारत निष्क्रान्ते वनायाजिनवाससि । १७५
 दुर्योधनस्य कर्णस्य शकुनेश्च दुरात्मनः । दुर्भातुस्तस्य चोग्रस्य राजन् दुःशासनस्य च ।
 इतरेषान्तु सर्वेषां कुरूणां कुरुसत्तम । दुःखेनाभिपरीतानां नेत्रेभ्यः प्रापतञ्जलं ।
 इदञ्च शयनं दृष्ट्वा यच्चासीत्ते पुरातनं । शोचामि त्वां महाराज दुःखानर्हं सुखोचितं ।
 दान्तं यच्च सभामध्ये आसनं रत्नभूषितं । दृष्ट्वा कुशवृषीञ्चे मां शोको मां रुन्धयत्ययं ।
 यदपश्य सभायां त्वां राजभिः परिवारितं । तच्च राजन् प्रपश्यन्त्याः का शान्तिर्हृदयस्य मे । १७६